

Datum
17 november 2025

verslag

Omschrijving

Vergaderdatum en -tijd

Vergaderplaats

Aanwezig

Standaardisatieraad Nationaal Archief

10 november 2025, 13.00 uur

Noord-Hollands Archief

Afelonne Doek (voorzitter),
Martijn Kerkhof, Rijksprogramma Duurzaam Digitale
Informatiehuishouding

Jacqueline Rutjens, Rijksprogramma Open Overheid

Tanja van Burgel, directeur CDIO, ministerie van
Financiën

Remco van Veenendaal (wnd. Coördinator team
Kennisonwikkeling & Beheer),

Frank Smeets (notulist)

Violet Meerdink (nieuwe secretaris)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering.

Ter tafel komt dat er een tweede schriftelijke vragenronde komt bij de behandeling van de nieuwe Archiefwet in de 1^e kamer.

De voorzitter informeert de leden over de brief van de CIO van BZK met als onderwerp het verzoek om urgentie te verlenen aan een handreiking voor het archiveren van AI. Daartoe gaan verschillende opties worden verkend en daarna voorgelegd aan de SRNA. Opties zijn:

- Er wordt door het NA al gewerkt aan een handreiking, mogelijk zou deze kunnen worden uitgebreid met een module;
- Er komt een apart kennisproduct;
- Er wordt samen met BZK een adviesrapport opgesteld dat eventueel kan worden opgeschaald.

Door een lid wordt aangegeven dat dit onderwerp ook internationaal speelt. Een ander lid vraagt of dit ook gaat over Large Language Model (LLM's) omdat de scoping bij dit onderwerp belangrijk is. Om wat voor vorm van AI het betreft is van belang, bij generatieve AI gaat het bijvoorbeeld om de interactie met het model.

De voorzitter vraagt of CIO-rijk ook meegenomen wordt. Een lid antwoordt dat er een AI-afdeling komt bij CIO-rijk.

De voorzitter deelt mede dat de vertegenwoordiger namens de provincies per 2026 stopt. Voor de vervanging loopt het proces.

Ook de rol van secretaris kent per 2026 een wisseling van de wacht en rouleert binnen het team Kennisontwikkeling en Beheer. De nieuwe secretaris stelt zich voor.

Actiepunt n.a.v. SRNA 4 sept.

Het lid dat een vraag stelde over Arsenicum is gekoppeld aan een op dit gebied deskundig medewerker van het NA.

2. Eindrapportage Baseline Informatiehuishouding Rijksoverheid (BIHR) – ter kennisname

Het rapport is gedeeld ter informatie. Het concludeert o.a. dat de BIHR verouderd is en ingehaald door andere kennisproducten. Daarnaast vindt er ook geen actief beheer plaats.

Er gaat een vooronderzoek plaats vinden naar een rijksbreed kwaliteitsmanagementkader. Het werk van IOE staat op het vizier. Ook dat van RvIHH. En het rapport van Windesheim. De indruk is dat de onderzoeker zich goed heeft ingelezen en breed laat informeren. half november volgt daarover een update. Met belangstelling wordt uitgekeken naar wat voor werk daaruit voortvloeit. Ook of het alleen rijk wordt of ook overheidsbreed.

Een lid geeft meer uitleg over het vooronderzoek, waarbij ook de BIO onderwerp is. Met het programma Open Overheid is men overgegaan op een methodiek van volwassenheidsmeting. Er is een samenspel met heel het kwaliteitssysteem. De rapportageplicht wordt vaak als zwaar ervaren. Ook de Woo-monitor wordt toegevoegd aan het onderzoek en dient ook als benchmark. De inspectie heeft hierbij alleen een toezichthoudende rol. Het is verder de bedoeling dat er een toolkit wordt gemaakt voor medewerkers. De voorzitter vraagt of er ook contact is geweest met toezicht. Dat wordt bevestigd.

De voorzitter spreekt de hoop uit dat met een toetsingskader ook duidelijk wordt wanneer een organisatie voldoet en dat er getoetst wordt op hetgeen in beleid is afgesproken.

De coördinator voegt toe dat het ook een kans biedt om te profileren op Europees niveau en op dat podium invloed uit te oefenen.

Een lid vraagt om dit laatste als onderwerp te agenderen bij de volgende SRNA.

3. Beheermethodiek kennisproducten Nationaal Archief

De projectleider vertelt dat kennisproducten van het Nationaal Archief na publicatie actief beheerd worden. Beheer wil zeggen: het aanpassen van bestaande kennisproducten om ze zo gebruiksvriendelijk, relevant, volledig, en juist mogelijk te houden. De werkwijze van het NA rondom beheer is aangepast met het oog op een hoger volwassenheidsniveau en het optimaliseren van de aansluiting bij gebruikers en SRNA. De nieuwe

beheermethodiek bestaat uit een jaarlijks terugkerende cyclus met 3 fases:

1. Verzameling en analyse trends/signalen, inclusief uitvraag bij SRNA.
2. Prioritering en planning, waarbij SRNA een rol speelt bij accordering van de prioritering van voorgestelde beheeractiviteiten.
3. Uitvoering planning, met verslaglegging richting SRNA.

De beheermethodiek is een invulling van beloften die voortkomen uit de aanmelding van de MDTO bij het forum Standaardisatie, maar ook met het oog op andere ontwikkelingen die vragen om een robuuster beheer. Het legt een mogelijke basis voor het op termijn beheren van ARA-normen. Daarnaast biedt het meer grip op de beheerlast, zeker omdat het Nationaal Archief in de afgelopen jaren veel nieuwe producten opgeleverd heeft, bijvoorbeeld in het kader van het Programma Open Overheid. De voorzitter voegt toe dat door gestructureerd werken het effect van de kennisproducten ook duidelijker wordt.

Een lid merkt op dat het mooi is om de BOMOS-methodiek erin terug te zien. Wel zijn er nog vragen rondom de invulling van de beheergroepen. De projectleider zet uiteen dat de beheergroep kan worden gezien als een klankbordgroep van experts. Deze kunnen bijvoorbeeld rond clusters van kennisproducten die raakvlakken met elkaar hebben worden opgezet om een vinger aan de pols te houden. Dat loopt enigszins parallel aan de rol van een redactiegroep bij de ontwikkeling van kennisproducten. Naast beheergroepen wordt het net ook breder uitgeworpen om input op te halen via kanalen als KIA. De methodiek is ook getoetst bij Logius, de beheerder van BOMOS.

Een lid brengt ter tafel dat het ook iets voor NA als organisatie betekent. Is NA financieel in staat dit uit te voeren: er komt veel op NA af. De coördinator geeft aan dat beheer nu ook al wordt gedaan maar dat het met de methodiek structureler wordt opgetuigd. Er wordt geopperd dat de dynamiek steeds meer zal verschuiven van ontwikkelen van kennisproducten naar het beheren daarvan. De voorzitter ziet niet meteen een risico, maar met de normerende ARA wordt wel meer impact gecreëerd. Daar sorteert NA op voor en er worden daarover gesprekken gevoerd, ook met OCW. De coördinator voegt toe dat ook de SRNA kan verwachten dat het prioriteren van werkzaamheden aan kennisproducten een belangrijker gespreksonderwerp wordt vanwege het capaciteitsvraagstuk. De voorzitter geeft aan dat ervan uitgegaan wordt dat met bevoegdheden ook middelen komen of keuzes gemaakt moeten worden. Het gaat om een wettelijke taak.

Aangegeven wordt dat een tekstuele aanvulling vanuit Regionaal Archief Rivierenland nog toegevoegd zal worden.

De voorzitter vraagt of de leden akkoord gaan. De leden gaan akkoord. Wel wordt door een lid gevraagd of er rekening wordt gehouden met de nAW. Geantwoord wordt dat de normerende bevoegdheid nog verder uitgewerkt wordt, maar dat dit wordt meegenomen.

4. Terugkoppeling evaluatie aanpassing en experimenteerfase sjabloon selectielijst. – ter accordering.

In de SRNA van 19 mei 2025 is voorgesteld om het sjabloon Selectielijst voor gebruiksgemak te vernieuwen en gedurende een aantal maanden hiermee te experimenteren om het daarna te laten accorderen. Belangrijkste veranderingen: meer toelichting en aandacht voor de AVG. Met voortschrijdend inzicht wordt nu gevraagd de accordering uit te stellen, vanwege toekomstige aanpassingen a.g.v. de nieuwe Archiefwet en beperkte gebruikerservaring. Het team Waardering & Selectie van NA is wel al blij met de wijzigingen.

De voorzitter vraagt of er gesproken is met externe deskundigen. Geantwoord is dat die in de voorfase hadden aangegeven nog wat te missen. Daarbij ging het om de mate van toelichting. Dit is nu meegenomen; uit het sjabloon moet zo snel mogelijk duidelijk worden wat er moet gebeuren.

Een lid vraagt of er sowieso een nieuw sjabloon komt? Dat wordt bevestigd. Verder wordt aangegeven dat er niet wordt verwezen naar het generiek waarderingsmodel Rijk. Ook wordt gevraagd of het mogelijk is om een nog gebruiksvriendelijker instrument te maken. In reactie wordt verteld dat er gewerkt wordt aan de selectieregistratie en om dit digitaler te maken. Het sjabloon sluit er misschien nog niet op aan (bij selectieregister). (Navraag bij de projectleider van het selectieregister leert dat eerst de zoekfunctie wordt ontwikkeld, omdat dit een vereiste voor de nieuwe Archiefwet is. Daarna wordt het sjabloon doorontwikkeld. Er is ook een voornemen om in een latere fase van het selectieregister het opstellen van een selectielijst verder te digitaliseren met behulp van een samenwerkingsmodule.) Gevraagd wordt of ook naar selectielijsten gemeenten en waterschappen gekeken wordt

Een lid geeft aan dat het ook modulair kan worden gezien en dat daarbij ook gekeken kan worden naar een koppeling met het register. Daarbij kan ook nog gekeken worden naar Europese ontwikkelingen. Een lid zegt enthousiast te zijn over het sjabloon maar nog meer over de doorontwikkeling van het register. Denk bij modulair werken bijvoorbeeld aan de mogelijkheid van een set met bedrijfsvoeringsprocessen.

De voorzitter zegt dat het belangrijk is om alles wat opgehaald wordt mee te nemen in de ontwikkeling van het register. Een lid geeft aan dat innovatielabs kunnen helpen bij deze ontwikkeling.

De voorzitter vraagt of de leden akkoord gaan. De leden gaan akkoord.

5. Presentatie gebruiksvriendelijkheid kennisproducten Nationaal Archief

De specialist van team Kennisontwikkeling en Beheer op het gebied van het verbeteren van gebruiksvriendelijkheid geeft een presentatie over wat het team doet aan gebruiksvriendelijkheid bij ontwikkeling van kennisproducten. Zie de bijlage met PPTX.

De leden reageren positief op de presentatie en herkennen de theorie in bestaande kennisproducten. Naar aanleiding van de presentatie geeft een lid aan dat er partnerschappen en innovatielabs zijn die mee kunnen kijken. Dat kan helpen om verder dan bestaande situaties te kijken. Ook moeten er dwarsverbanden te leggen zijn met de toolkit informatieprofessionals.

De voorzitter is benieuwd hoe gebruikers bij de juiste site kunnen komen en bij gebruik daarvan nog kunnen snappen waar zij zich bevinden. Een lid geeft mee dat Ruigrok ook een onderzoek heeft gedaan naar hoe professionals zoeken.

Besproken wordt dat gebruiksvriendelijkheid als onderwerp zal terugkomen in de SRNA en waar mogelijk resultaten van verbetering van de gebruiksvriendelijkheid zal worden gedeeld.

6. Afsluiting

De voorzitter informeert de leden verder over dat er nagedacht wordt over de invulling van de SRNA. O.a. vanwege vervanging van twee leden invulling normerende ARA.

Een lid zegt dat ook de RDDI eind 2026 afloopt en dat dit dus ook gevolgen heeft voor de samenstelling van de SRNA.